

งานมหกรรมคุณภาพ (QUALITY CONFERENCE) ครั้งที่ 31

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วันศุกร์ที่ 30 สิงหาคม 2567

บูรณาการกระบวนการทำงานด้วยมิติคุณภาพ
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน...สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

ชื่อเรื่อง พัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเนื้องอกไตโดยวิธีหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด

คลินิกพิเศษ: RALN

ผู้นำเสนอ พว.พุทธรชาติ เอี่ยมสอาด พว.พรรณพิไล เทียมถ้อย พว.ชุตินัน จัตรแก้ว และทีม

หอผู้ป่วยพิเศษอาคารสิริกิติ์ 9/1 งานการพยาบาลผู้ป่วยในระบบพิเศษ 1 ฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลรามาธิบดี

ที่มาและเหตุผล

ในปี 2554 คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีได้เริ่มการผ่าตัดเนื้องอกไตโดยวิธีหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัดในเวลาเช้า โดยข้อมูลสถิติพบว่า ตั้งแต่ปี 2560-2565 มีจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดไตในปี 2560 จำนวน 26 คน ปี 2561 จำนวน 34 คน ปี 2562 จำนวน 45 คน ปี 2563 จำนวน 40 คน ปี 2564 จำนวน 24 คนและปี 2565 จำนวน 25 คน ในปี 2563 โรงพยาบาลรามาธิบดีมีโครงการ Robot Premium คลินิกพิเศษนอกเวลา เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ป่วยที่รอผ่าตัดได้เข้ารับการผ่าตัดเร็วขึ้นและผู้ป่วยที่ต้องการใช้บริการที่หอผู้ป่วยพิเศษ โรคเนื้องอกไตเป็น Top-10 disease ของหอผู้ป่วยพิเศษอาคารสิริกิติ์ 91 มีระยะเวลาในการเข้าพักรักษาตัวเฉลี่ย 5-7 วัน หอผู้ป่วยได้รับนโยบายจากคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีรับผู้ป่วยกลุ่มนี้ในโครงการคลินิกพิเศษ โดยผู้ป่วยนอนโรงพยาบาลช่วงเวลา 10.00 น.และได้รับการผ่าตัดประมาณ 16.00 น.เป็นต้นไป ซึ่งโดยปกติผู้ป่วยที่มาผ่าตัดจะได้รับการนอนโรงพยาบาลล่วงหน้า 1 วัน เพื่อมีเวลาในการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ พบปัญหาหลายประการ ดังนี้ 1. ด้านผู้ป่วย ได้แก่ ผู้ป่วยได้รับความรู้ในการปฏิบัติตนก่อนและหลังผ่าตัดไม่ครบถ้วน เนื่องจากเวลาที่จำกัดส่งผลให้วิตกกังวล ขาดความมั่นใจในการดูแลตนเอง ไม่ยอมจำหน่าย 2. ด้านพยาบาล ได้แก่ พยาบาลมีสมรรถนะที่แตกต่างกัน มีข้อจำกัดด้านเวลาส่งผลให้ความรู้ผู้ป่วยไม่ครบถ้วนและมีความรีบเร่งในการเตรียมผู้ป่วยเข้าห้องผ่าตัดทำให้วิตกกังวลกลัวทำงานไม่ทัน ส่งผลให้ไม่มีความสุขในการทำงาน 3. ด้านหน่วยงาน ได้แก่ ไม่มีสื่อการสอนให้ความรู้ที่เป็น VDO และหน่วยงานไม่มีระบบการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้

จากปัญหาดังกล่าวทางหอผู้ป่วยพิเศษอาคารสิริกิติ์ 91 จึงได้พัฒนาระบบการการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเนื้องอกไตโดยวิธีหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัดขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพในการบริการพยาบาลให้ได้มาตรฐานวิชาชีพ ผู้ป่วยปลอดภัยและพึงพอใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ป่วยมีความรู้และสามารถดูแลตนเองหลังผ่าตัดเนื้องอกไตโดยวิธีหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด (RALN) ได้ถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติมีทักษะในการดูแลแผล off drain ได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติพึงพอใจต่อระบบการดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัด RALN (ระดับมาก-มากที่สุด)
4. เพื่อลดวันนอนโรงพยาบาล (LOS) ของผู้ป่วยหลังผ่าตัด RALN
5. เพื่อให้พยาบาลพึงพอใจต่อระบบการดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัด RALN (ระดับมาก-มากที่สุด)

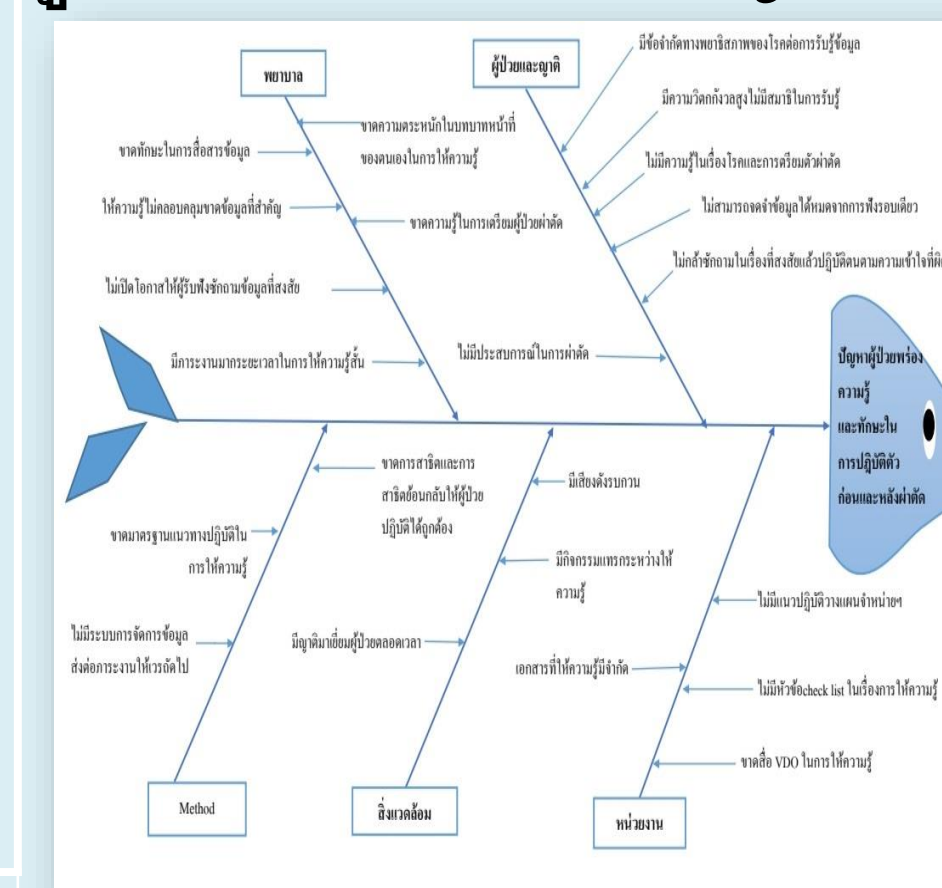
แนวทางดำเนินการ

- ทีมทำงานได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบการทำงานบนหอผู้ป่วยในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ (รูปที่1) ได้จัดทำแผนการดำเนินงานกิจกรรม (รูปที่2) และได้เริ่มการพัฒนาระบบขึ้นโดยใช้หลักการ PDCA และหลักการ Lean Principle ดังนี้
- 1.การพัฒนาครั้งที่ 1 เริ่มโครงการ Lean Robot เมื่อปี 2561และพัฒนาแบบประเมินผู้ป่วย Robot Premium ก่อน Admit (รูปที่3)
  - 2.การพัฒนาครั้งที่ 2 จัดทำคู่มือเรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเนื้องอกไตโดยวิธีหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด (สำหรับผู้ป่วย) (รูปที่4)
  - 3.การพัฒนาครั้งที่ 3 จัดทำ VDO สื่อการสอนผู้ป่วยจำนวน 3 ชุด (รูปที่5: QR code 1-3) และทำ QR code เพิ่มในคู่มือผู้ป่วย scan ชม VDO ได้สะดวกยิ่งขึ้น
  - 4.การพัฒนาครั้งที่4 จัดทำแบบฟอร์มการวางแผนจำหน่ายและการดูแลต่อเนื่องในผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเนื้องอกไตโดยวิธีหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด (รูปที่6)

ผลสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (ข้อที่)				ก่อนดำเนินการ	ผลดำเนินการ (เดือน / ปี)				
	1	2	3	4		เป้า หมาย	หลัง			
							ครั้งที่1 (ระยะที่ 1)	ครั้งที่2 (ระยะที่ 2)	ครั้งที่ 3 (ระยะที่ 3)	ครั้งที่ 4 (ระยะที่ 4)
1.อัตราความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยหลังผ่าตัด RALN			✓		NA	≥ 95%	87	90	97	98
2.อัตราผู้ป่วยและญาติมีทักษะในการดูแลแผล off drain ได้ถูกต้อง			✓		85	100%	90	95	100	100
3.อัตราความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติต่อระบบการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ (ระดับมาก-มากที่สุด)			✓		90	≥ 95%	94	100	100	100
4.จำนวนวันนอนโรงพยาบาลลดลง (LOS)			✓		5-7 วัน	≤5 วัน	≤5	≤5	4.8	3.9
5.อัตราความพึงพอใจของพยาบาลต่อระบบการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ (ระดับมาก-มากที่สุด)			✓		75	≥ 95%	85	88	100	100

รูปที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา

รูปที่ 2 แผนดำเนินงานกิจกรรม

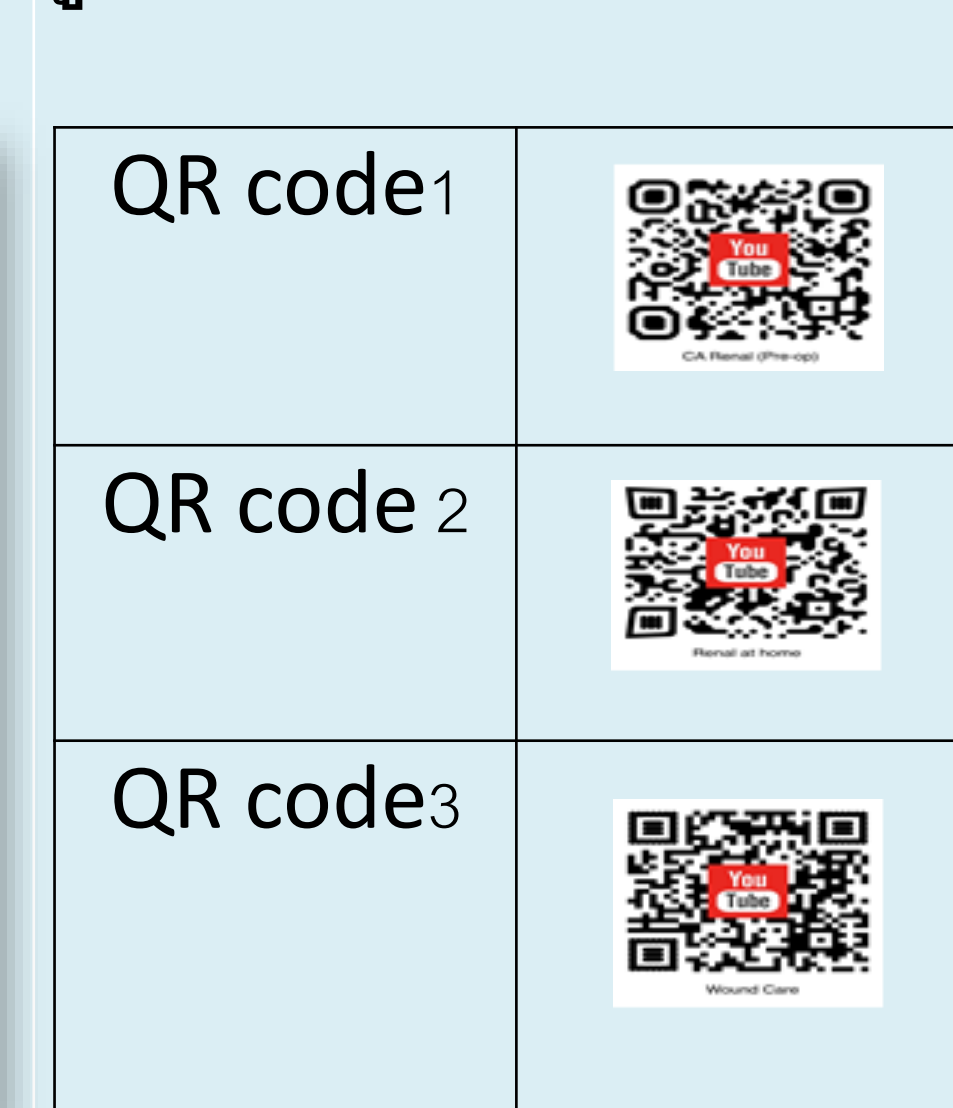
หัวข้อ	ตามลำดับ (วันที่)					ผู้จัดทำ
	2561	2562	2563	2564	2565	
1.การพัฒนาความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยหลังผ่าตัด RALN	✓	✓	✓	✓	✓	พยาบาล
2.การพัฒนาทักษะในการดูแลแผล off drain ได้ถูกต้อง	✓	✓	✓	✓	✓	พยาบาล
3.การพัฒนาความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติต่อระบบการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ (ระดับมาก-มากที่สุด)	✓	✓	✓	✓	✓	พยาบาล
4.การพัฒนาจำนวนวันนอนโรงพยาบาลลดลง (LOS)	✓	✓	✓	✓	✓	พยาบาล
5.การพัฒนาความพึงพอใจของพยาบาลต่อระบบการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ (ระดับมาก-มากที่สุด)	✓	✓	✓	✓	✓	พยาบาล

รูปที่ 3 แบบประเมินก่อนadmit

รูปที่ 4 คู่มือผู้ป่วย

รูปที่ 5 QR code VDO

รูปที่ 6 การวางแผนจำหน่าย

สรุปผลที่ได้จากการทำโครงการ

1. ด้านผู้ป่วย: ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัย ลดความวิตกกังวล พ้นตัวเร็ว จำนวนวันนอนลดลง และค่าใช้จ่ายลดลง
2. ด้านพยาบาล: พยาบาลมีความสุขในการทำงาน มีความพึงพอใจในระบบการดูแล ทำงานได้ทันเวลาไม่เกิดภาวะเครียด
3. ด้านหน่วยงาน: มีระบบการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ที่ชัดเจนและได้มาตรฐานการพยาบาล
4. ระบบนี้ช่วยให้ผู้ป่วยที่รอคิวผ่าตัดไม่ถูกเลื่อนคิวและได้รับการผ่าตัดตามที่แพทย์วางแผนไว้
- 5.ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่คือ VDO ในการสอนและฝึกทักษะให้ผู้ป่วยและญาติ โดยมีพยาบาลทวนสอบความเข้าใจและฝึกทักษะให้ ซึ่งผู้ป่วยและญาติได้รับความรู้ที่เป็นเนื้อหาเดียวกันในทุกสายและสามารถชม VDO ได้หลายรอบทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น